

ВІДГУК

офіційного опонента О.О. Бірюка

**на кандидатську дисертацію Наконечної Наталії Василівни
«Психологічні умови розвитку корпоративної культури вищого
навчального закладу приватної форми власності», подану на здобуття
наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю
19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія**

Перше, що хотів би зазначити, актуальність роботи не викликає сумніву. По-перше, тому що вона написана під час реформування вищої освіти і відповідає основним його завданням, зокрема, поліпшенню якості освіти і входженню цієї сфери в європейський освітній простір.

По-друге, у дисертації досить рельєфно визначена і обґрунтована роль психологічного чинника, як умови формування та розвитку корпоративної культури навчального закладу.

І по-третє, актуальність в тому, що в дослідженні мова йде про особливості функціонування корпоративної культури ВНЗ приватної форми власності, яка має свої специфічні закономірності розвитку, зумовлені як загальними освітніми параметрами, так і приватнопідприємницькими інтересами.

Дисертантом також вдало обрано об'єкт та предмет дослідження, які акумулюють в собі змістовно-організаційну повноту розкриття теми роботи. Наукове завдання поєднує в собі визначення наявного стану корпоративної культури та перспектив її розвитку, що є цілком правомірним для цього дослідження.

Цим завданням відповідає і методологія та методика дослідження, яка є синтезом теоретичних та експериментальних підходів, серед яких пріоритетними є теоретичне моделювання та інтерактивні методи реалізації спеціальної тренінгової програми підготовки менеджерів, як ключових суб'єктів розвитку корпоративної культури.

Структура дисертації, яка складається з трьох розділів, є оптимальною і відповідає логіці психологічного дослідження.

Зокрема, у першому розділі «Розвиток корпоративної культури приватного вищого закладу освіти, як умова його ефективної діяльності» автором проаналізовані чисельні джерела вітчизняних і зарубіжних авторів, що відображають різноманітність поглядів на сутність та зміст організаційної (корпоративної) культури. Констатується, що корпоративна культура приватних ВНЗ відзначається своєрідністю, зумовленою потребами забезпечення конкурентоздатності навчального закладу та формування його ціннісних (навчально-виховних, світоглядних) та поведінкових орієнтирів в умовах ринкових відносин.

Дисертант обґрунтовує можливість психокорекції цих орієнтирів, які слугують подальшому розвитку навчального закладу.

У другому розділі «Організаційно-психологічний аналіз складових розвитку корпоративної культури вищого навчального закладу приватної форми власності» викладена система методів, яка має триадичну структуру: концептуально-методологічний, загальнонауковий, та організаційно-психологічний рівні, що включає теоретичне моделювання, емпірично-експериментальний етап та конкретні організаційно-психологічні технології.

У межах даного розділу подана авторська теоретична модель корпоративної культури ВНЗ приватної форми власності та висвітлено хід і результати констатувального експерименту.

До здобутків автора слід віднести те, що розроблена теоретична модель відображає не лише наявний стан корпоративної культури ВНЗ, а й визначає змістовні напрямки її подальшого розвитку, що може слугувати своєрідною концепцією впровадження необхідних змін.

У третьому розділі «Формувальний експеримент в інноваційному вимірі корпоративної культури» викладена логіка формувального етапу дослідження: від наявного стану корпоративної культури до її бажаного за теоретичною моделлю ступеня розвитку. Подано зміст та структуру тренінгу

«Корпоративна культура ВНЗ приватної форми власності», висвітлені результати його експериментального впровадження.

Теоретична цінність наукової новизни полягає в тому що, в ній досить повно розкрита роль психологічних умов функціонування та розвитку корпоративної культури як чинників впливу на удосконалення діяльності навчального закладу. Запропонована автором теоретична модель є інноваційним здобутком рівня високого наукового узагальнення, що акумулює найбільш вагомі теоретичні здобутки організаційної психології в освітньо-приватній сфері.

Удосконалено умови та зміст підготовки менеджерського персоналу щодо особливостей корпоративної культури ВНЗ і її розуміння як чинника забезпечення конкурентоздатності та розвитку навчальної корпорації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть застосовуватися для прийняття управлінських рішень в стосунках адміністрації та науково-педагогічного складу викладачів та студентів, удосконалення стилів управління навчальним закладом, в організаційно-психологічному забезпеченні функціонування його корпоративної культури

Основні положення тренінгової програми можуть використовуватися, як навчально-методичний матеріал у підготовці менеджерського персоналу, організаційних психологів тощо.

Висновки дослідження відображають основні здобутки дисертанта та відзначаються високим рівнем узагальнення та науковою конструктивністю. Більш того, в них втілена спроба автора виявити саме закономірності прояву психологічних умов розвитку корпоративної культури ВНЗ.

Публікації за результатами дослідження повністю відображають його зміст: 5 статей у фахових виданнях з психологічних наук, затверджених ДАК МОН України (1 з них – у міжнародному збірнику), 7 – у збірниках матеріалів українських та міжнародних науково-практичних конференцій.

Разом з тим, віддаючи належне здобуткам автора, вважаю за можливе висловити деякі зауваження і рекомендації, які, на нашу думку, лише сприятимуть подальшій плідній роботі автора.

1. Дисертація невільна від зайвих теоретичних екскурсів, особливо в частині організації та проведення констатувального та формувального експериментів, що, як відомо, досить повно розкрито в сучасній психологічній та педагогічній літературі.

2. Є пропозиція дисертанту повніше зупинитися на проблемах формування корпоративної поведінки персоналу, яка практично втілює корпоративні цінності.

3. Відзначаючи як позитив апеляцію автора до особистісних, людино мірних аспектів корпоративної культури, було б доцільним більш адресно зупинитися на механізмі співвідношення її з колективною свідомістю, як своєрідним проявом соціально-організаційного змісту корпоративної культури.

Разом з тим, зроблені зауваження не зменшують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи, її наукової та практичної цінності.

На підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що дисертаційна робота Наконечної Наталії Василівни на тему: «Психологічні умови розвитку корпоративної культури вищого навчального закладу приватної форми власності» за спеціальністю 19.00.10 – «Організаційна психологія; економічна психологія» є самостійною, завершеною працею в якій отримані вагомі наукові результати, що у сукупності вирішують конкретне наукове завдання, яке полягає у висуненні та обґрунтуванні системи методів психологічного аналізу стану корпоративної культури ВНЗ приватної форми власності та теоретичного моделювання її подальшого розвитку.

Все це дає підстави для висновку про те, що дисертаційна робота на тему: «Психологічні умови розвитку корпоративної культури вищого навчального закладу приватної форми власності» відповідає вимогам МОН України до змісту та оформлення кандидатських дисертацій, а її автор –

Наконечна Наталія Василівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія.

Офіційний опонент,

кандидат психологічних наук,

директор гімназії № 315 з поглибленим

вивченням іноземних мов м. Києва

О.О. Бірюк